

RAAD VAN STATE
afdeling Wetgeving

CONSEIL D'ÉTAT
section de législation

advies 75.612/3
van 20 maart 2024

avis 75.612/3
du 20 mars 2024

over

sur

een ontwerp van besluit van het
Verenigd College van de
Gemeenschappelijke
Gemeenschapscommissie
'betreffende de financiering van de
infrastructuur van diverse types
instellingen behorend tot het
beleid inzake bijstand aan
personen en gezondheid'

un projet d'arrêté du Collège réuni
de la Commission communautaire
commune 'relatif au financement
de l'infrastructure de divers types
d'institutions relevant de la
politique de l'Aide aux personnes
et de la Santé'

Op 12 februari 2024 is de Raad van State, afdeling Wetgeving, door de Ministers, Leden van het Verenigd College van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie, bevoegd voor Welzijn en Gezondheid verzocht binnen een termijn van dertig dagen, verlengd tot 20 maart 2024 een advies te verstrekken over een ontwerp van besluit van het Verenigd College van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie ‘betreffende de financiering van de infrastructuur van diverse types instellingen behorend tot het beleid inzake bijstand aan personen en gezondheid’.

Het ontwerp is door de derde kamer onderzocht op 12 maart 2024. De kamer was samengesteld uit Jeroen VAN NIEUWENHOVE, kamervoorzitter, Koen MUYLLE en Elly VAN DE VELDE, staatsraden, Bruno PEETERS, assessor, en Annemie GOOSSENS, griffier.

Het verslag is uitgebracht door Benjamin MEEUSEN, adjunct-auditeur.

De overeenstemming tussen de Franse en de Nederlandse tekst van het advies is nagezien onder toezicht van Jeroen VAN NIEUWENHOVE, kamervoorzitter.

Het advies, waarvan de tekst hierna volgt, is gegeven op 20 maart 2024.

*

Le 12 février 2024, le Conseil d'État, section de législation, a été invité par les Ministres, Membres du Collège réuni de la Commission communautaire commune, en charge de l'Action sociale et de la Santé à communiquer un avis dans un délai de trente jours, prorogé jusqu'au 20 mars 2024, sur un projet d'arrêté du Collège réuni de la Commission communautaire commune ‘relatif au financement de l'infrastructure de divers types d'institutions relevant de la politique de l'Aide aux personnes et de la Santé’.

Le projet a été examiné par la troisième chambre le 12 mars 2024. La chambre était composée de Jeroen VAN NIEUWENHOVE, président de chambre, Koen MUYLLE et Elly VAN DE VELDE, conseillers d'État, Bruno PEETERS, assesseur, et Annemie GOOSSENS, greffier.

Le rapport a été présenté par Benjamin MEEUSEN, auditeur adjoint.

La concordance entre la version française et la version néerlandaise de l'avis a été vérifiée sous le contrôle de Jeroen VAN NIEUWENHOVE, président de chambre.

L'avis, dont le texte suit, a été donné le 20 mars 2024.

*

1. Met toepassing van artikel 84, § 3, eerste lid, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, heeft de afdeling Wetgeving zich toegespitst op het onderzoek van de bevoegdheid van de steller van de handeling, van de rechtsgrond, alsmede van de vraag of aan de te vervullen vormvereisten is voldaan.

*

STREKKING VAN HET ONTWERP

2. Het voor advies voorgelegde ontwerp van besluit van het Verenigd College van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie strekt tot de uitvoering van de ordonnantie ‘betreffende de financiering van de infrastructuur van diverse types instellingen behorend tot het beleid inzake Bijstand aan personen en Gezondheid’ (hierna: de ordonnantie).¹

Hoofdstuk 1 van het ontwerp bevat een definitie van de ordonnantie.

Hoofdstuk 2 en bijlage 1 (lees: de bijlage) hebben betrekking op de berekeningsregels voor de subsidies voor infrastructuurkosten van verscheidene soorten instellingen behorend tot het beleid inzake bijstand aan personen en gezondheid.

In hoofdstuk 3 wordt de procedure betreffende de organisatie van projectoproepen nader uitgewerkt.

Hoofdstuk 4 regelt de procedure voor de indiening en de afhandeling van de ontwerpdocs, de gunningsdocs, de stukken in verband met de uitvoering van werken of leveringen en de eindafrekeningsdocs.

In hoofdstuk 5 wordt de procedure geregeld voor de indiening en de afhandeling van de aankoopdocs en de afrekeningsdocs met betrekking tot de aankoop met het oog op het toekenning van een aankoopsubsidie.

Hoofdstuk 6 regelt de vereffening van de subsidie.

Hoofdstuk 7 regelt de voorwaarden voor de lening, alsook de aanvraag en de toekenning van de waarborg.

Hoofdstuk 8 bepaalt de voorwaarden die moeten worden nageleefd nadat een subsidie wordt toegekend, alsook de sancties die aan de niet-naleving ervan worden verbonden.

Hoofdstuk 9 strekt tot de opheffing van diverse besluiten met betrekking tot subsidies voor het bouwen van instellingen behorend tot het beleid inzake bijstand aan personen en gezondheid, waarvoor het te nemen besluit in de plaats komt.

¹ Deze ordonnantie werd aangenomen door de Verenigde Vergadering van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie op 9 februari 2024 (*Parl.St. Ver.Verg.Gem.Gem.Comm. 2023-24, nr. B-179*), maar werd nog niet in het Belgisch Staatsblad bekendgemaakt.

RECHTSGROND

3. De gemachtigde bezorgde de volgende rechtsgrondentabel voor de verschillende bepalingen van het ontwerp:

Onderwerp	Ontwerp van besluit van het Verenigd College van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie betreffende de financiering van de infrastructuur van diverse types instellingen behorend tot het beleid inzake bijstand aan personen en gezondheid	Ordonnantie van de betreffende de financiering van de infrastructuur van diverse types instellingen behorend tot het beleid inzake Bijstand aan personen en Gezondheid
Definitie	Art. 1	n.v.t.
Kosten in aanmerking voor subsidiëring	Art. 2	Art. 8
Niet-subsidieerbare kosten	Art. 3	
Maximumkost	Art. 4	Art. 9
Reële infrastructuurkosten	Art. 5	Art. 11, § 3
Projectoproep	Art. 6	Art. 13, § 2
Ontwerpdossier	Art. 7	Art. 15, § 2, 1°
Ontwerpdossier verlenging	Art. 8	Art. 15, § 2, 2°
Gunningsdossier	Art. 9	Art. 16, § 2
Bevel aanvang werken	Art. 10	Art. 17
Indienen vorderingsstaten	Art. 11	
Wijzigingen	Art. 12	
Controle ter plaatse	Art. 13	
Eindafrekening	Art. 14	Art. 18, § 2, 1°
Eindafrekening verlenging	Art. 15	Art. 18, § 2, 2°
Aankoopdossier	Art. 16	Art. 19, § 2, 1°
Aankoopdossier verlenging	Art. 17	Art. 19, § 2, 2°
Afrekeningsdossier aankoop	Art. 18	Art. 20, § 2, 1°
Afrekeningsdossier verlenging	Art. 19	Art. 20, § 2, 2°
Vereffening < €300.000 bouw	Art. 20	Art. 21, § 2
Vereffening < €300.000 aankoop	Art. 21	
Vereffening > €300.000	Art. 22	
Vereffening > €300.000 afwijking	Art. 23	
Voorwaarden lening	Art. 24	Art. 7
Aanvraag principeakkoord	Art. 25	Art. 22
Aanvraag toekenning	Art. 26	Art. 23, § 2
Verplichtingen aanvrager	Art. 27	Art. 24
Verplichtingen financiële instelling	Art. 28	
Uitbating binnen 8 jaar	Art. 29	Art. 25, § 2
Na te leven bepalingen	Art. 30	
Opheffingsbepalingen	Art. 31	n.v.t.
Uitvoeringsbepaling	Art. 32	n.v.t.
Maximumkost	Bijlage 1	Art. 9

Met die analyse kan worden ingestemd, onder voorbehoud van wat volgt.

3.1. Artikel 30, § 1, van het ontwerp somt drie verplichtingen op waaraan de aanvrager moet blijven voldoen na de gesubsidieerde werken of de gesubsidieerde aankoop. In artikel 25, § 1, van de ordonnantie komen evenwel vijf verplichtingen voor, waardoor – verkeerdelijk – de indruk ontstaat dat de twee niet opgesomde verplichtingen niet zouden gelden. Bovendien kunnen enkel de punten 1° en 3° van artikel 30, § 1, van het ontwerp worden gezien als een precisering van de punten 1° en 2° van artikel 25, § 1, van de ordonnantie, waartoe het Verenigd College wordt gemachtigd bij artikel 25, § 2, van de ordonnantie.

Artikel 30, § 1, 1° en 3°, van het ontwerp moet dan ook worden geherformuleerd als een precisering van de voormelde punten 1° en 2° van artikel 25, § 1, van de ordonnantie, terwijl artikel 30, § 1, 2°, van het ontwerp moet worden weggelaten. Voorts moet in artikel 30, §§ 2 en 3, van het ontwerp telkens worden verwezen naar “de bepalingen van artikel 25, § 1, van de ordonnantie en van paragraaf 1”, veeleer dan naar “de bepalingen opgenomen in § 1”.

3.2. Voor de opheffing van de besluiten vermeld in artikel 31, 2°, 3°, 5° en 6°, van het ontwerp² kan worden gesteund op de algemene uitvoeringsbevoegdheid, die het Verenigd College ontleent aan artikel 20 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 ‘tot hervorming der instellingen’, gecombineerd met artikel 69, tweede lid, van de bijzondere wet van de bijzondere wet van 12 januari 1989 ‘met betrekking tot de Brusselse Instellingen’, gelezen in samenhang met de ordonnantie.

Dat is ook het geval voor de opheffing van het besluit van het Verenigd College van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie van 7 mei 2009 ‘tot bepaling van de regels betreffende de verschillende vormen van financiële tegemoetkoming van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie in de bouw, de uitbreiding, de verbouwing of de uitrusting van gebouwen bestemd voor de uitoefening van de activiteiten van de voorzieningen bedoeld in de ordonnantie van 24 april 2008 betreffende de voorzieningen voor opvang of huisvesting van bejaarde personen’, bij artikel 31, 4°, van het ontwerp, aangezien de rechtsgrondbepalingen voor dat besluit zijn opgeheven bij artikel 26 van de ordonnantie.

3.3. Zoals wordt uiteengezet in opmerking 11 moet artikel 31, 1°, van het ontwerp worden weggelaten. De rechtsgrond voor de in die opmerking voorgestelde inwerkingstellingsbepaling wordt geboden door artikel 25 van de ordonnantie van 7 november 2002 ‘betreffende de centra en diensten voor bijstand aan personen’.

VORMVEREISTEN

4. In advies 74.563/3 van 14 november 2023 over een voorontwerp van ordonnantie dat heeft geleid tot de ordonnantie heeft de Raad van State uiteengezet dat het verlenen van subsidies en het toekennen van een waarborg aan sommige voorzieningen in persoonsgeboden aangelegenheden (zoals kinderopvangactiviteiten, ouderenvoorzieningen en

² Dat geldt ook voor het besluit waarnaar wordt verwezen in opmerking 12 en dat moet worden toegevoegd aan artikel 31 van het ontwerp.

verzorgingsinstellingen) mogelijk moeten worden beschouwd als staatssteun in de zin van artikel 107 van het Verdrag ‘betreffende de werking van de Europese Unie’ en in beginsel onder het toepassingsgebied vallen van de aanmeldingsplicht bij de Europese Commissie, bedoeld in artikel 108, lid 3, van datzelfde verdrag, en dat dit principe eveneens geldt voor de procedureregels waarbij de subsidies worden toegekend. In zoverre dat het geval is, zou eventueel wel toepassing kunnen worden gemaakt van het besluit 2012/21/EU van de Commissie van 20 december 2011 ‘betreffende de toepassing van artikel 106, tweede lid, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie op staatssteun in de vorm van compensatie voor de openbare dienst, verleend aan bepaalde met het beheer van diensten van algemeen economisch belang belaste ondernemingen’ (hierna: het DAEB-vrijstellingenbesluit). Dit veronderstelt evenwel dat de subsidies effectief worden toegekend voor de compensatie van een welbepaalde dienst van algemeen economisch belang en dat ter zake is voldaan aan de voorwaarden uit het DAEB-vrijstellingenbesluit, onder meer wat betreft de omvang van de compensatie (artikel 5) en de tweejaarlijkse verslaglegging aan de Europese Commissie (artikel 9). Op de vraag of daarmee rekening werd gehouden bij de opstelling van het ontwerp, antwoordde de gemachtigde als volgt:

“Er zijn meerdere beperkingen met betrekking tot de omvang van de compensatie.

Zo zullen de ministers bij de projectoproep onder meer het totale beschikbare budget vastleggen, alsook de toelatingsvoorwaarden en de selectiecriteria. Via deze toelatingsvoorwaarden en selectiecriteria worden enkel de beste projecten geselecteerd die passen binnen het beoogde beleid van de regering, alsook de projecten die effectief een subsidie nodig hebben om hun project te kunnen realiseren.

Daarnaast wordt voor sommige types instellingen een subsidiepercentage van 60% toegepast. Dit is het geval indien de instelling een groot deel van het project zelf kan financieren door bijvoorbeeld de inbreng van de gebruikers of bewoners.

Per project wordt in functie van de oppervlakte of de capaciteit ook een maximumkost berekend op basis van maximale kostprijzen per vierkante meter of per plaats (zie bijlage 1 van het ontwerpbesluit). Zo wordt niet meer subsidie toegekend dan nodig.

Wat de tweejaarlijkse rapportering betreft werd niets vastgelegd in de regelgeving, vermits het gaat om een administratieve, organisatorische kwestie. Om de twee jaar stuurt de Europese Commissie de nodige documenten op die ingevuld worden door de administratie voor alle DAEB-financiering.”

Gezien deze toelichting van de gemachtigde en mede gelet op artikel 10 van de ordonnantie, op basis waarvan het bedrag van de subsidie wordt verminderd met het gedeelte van de investering dat voor een externe activiteit is bestemd, lijkt de ontworpen regeling te voldoen aan de voorwaarden van het DAEB-vrijstellingenbesluit, waardoor ze niet bij de Europese Commissie moet worden aangemeld.

ONDERZOEK VAN DE TEKST

Aanhef

5. Voor het eerste lid van de aanhef moet een verwijzing worden opgenomen naar artikel 20 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 en naar artikel 69, tweede lid, van de

bijzondere wet van de bijzondere wet van 12 januari 1989, gelet op hetgeen is uiteengezet in opmerking 3.2.

Tevens moet een verwijzing worden opgenomen naar artikel 25 van de ordonnantie van 7 november 2002, zoals blijkt uit opmerking 3.3.

6. In het huidige eerste lid van de aanhef moet de datum van de ordonnantie nog worden vermeld, alsook de bepalingen ervan die specifiek tot rechtsgrond strekken voor het ontwerp, zoals opgenomen in de rechtsgrondtabel in opmerking 3.

7. De vermelding in de aanhef van de wetsgeschiedenis van de besluiten die worden opgeheven bij artikel 31 van het ontwerp moet worden nagekeken, aangezien die voor sommige besluiten onvolledig is of ontbreekt.

Artikel 4 en bijlage 1

8. Aangezien het ontwerp slechts één bijlage bevat, moet die niet worden genummerd. In artikel 4 van het ontwerp en in het opschrift van bijlage 1 schrijve men dan ook respectievelijk “de bijlage” en “Bijlage”.

Artikel 9

9. De gemachtigde beaamde dat in artikel, 9, § 1, 7°, van het ontwerp moet worden verwezen naar artikel 16, § 1, tweede lid, van de ordonnantie en niet naar artikel 16, § 2, tweede lid, ervan.

Artikel 29 en 30

10. In artikel 29 van het ontwerp wordt bepaald dat, indien het gebouw niet uitgebaat wordt voor de doelstellingen waarvoor de subsidie werd toegekend binnen een termijn van acht jaar te rekenen vanaf de datum van de opname van het project in de investeringskalender door het Verenigd College, de ministers kunnen beslissen om de reeds toegekende subsidie volledig terug te vorderen.

In artikel 30 van het ontwerp wordt dan weer bepaald dat de bestemming en het gebruik van het gebouw niet gewijzigd mogen worden tenzij het gebouw bestemd blijft voor een activiteit van openbaar nut en behoudens voorafgaande goedkeuring van de ministers. Voor bestemmingswijzigingen en voor vervreemdingen geldt dit verbod, wat betreft een bouwsubsidie, voor een periode van twintig jaar. Voor de aankoopsubsidie geldt dezelfde periode voor vestiging van de zakelijke rechten op het goed waarvoor een subsidie werd toegekend.

De twee ontworpen bepalingen sporen niet met elkaar. In artikel 29 van het ontwerp wordt bepaald dat de subsidie slechts voor een periode van acht jaar na de datum van opname van het project in het investeringskader kan worden teruggevorderd indien het gebouw niet uitgebaat

wordt voor de doelstellingen waarvoor de subsidie wordt toegekend. Artikel 30 biedt evenwel de mogelijkheid om een bestemmingswijziging en een vervreemding gedurende een langere periode te sanctioneren. De gemachtigde gaf daarover de volgende toelichting:

“Artikel 29 is bedoeld om een maximale termijn in te stellen tussen de opname in de investeringskalender en de ingebruikname (met inbegrip van het bekomen van een erkenning/werkingsvergunning/overeenkomst). Indien er nooit een ingebruikname is geweest of niet binnen de maximale termijn van 8 jaar, dan wordt de reeds toegekende subsidie sowieso volledig teruggevorderd. Het is om te vermijden dat bepaalde projecten na de goedkeuring van een gunningsdossier of aankoopdossier blijven aanslepen en nooit gerealiseerd worden, terwijl al een stuk van de subsidie werd vereffend.

Artikel 30 is bedoeld om voorwaarden op te leggen vanaf de ingebruikname. Als er al sprake is van heel wat jaren ingebruikname, dan zal er ook verhoudingsgewijs minder subsidie teruggevorderd worden dan wanneer nog maar enkele jaren uitbating was.

Indien nodig kunnen we dit onderscheid op vlak van chronologie expliciteren in het ontwerpbesluit voor wat betreft artikel 29 en 30.”

Het is inderdaad raadzaam om het toepassingsgebied van de artikelen 29 en 30 van het ontwerp te verduidelijken.

Artikel 31

11. Wat betreft het koninklijk besluit van 4 juni 1969 ‘betreffende de Staatstussenkomst inzake toelagen aan de ondergeschikte besturen, aan instellingen van openbaar nut en aan verenigingen zonder winstoogmerk voor het bouwen van tehuizen voor alleenstaande volwassen gehandicapten, voor de aanpassing met dat doel van bestaande inrichtingen, alsmede voor hun uitrusting en eerste meubilering’ wordt reeds voorzien in de opheffing ervan bij artikel 25, 3°, van de ordonnantie van 7 november 2002, maar dan op een door het Verenigd College nog vast te stellen datum. Het zou dan ook coherenter zijn om punt 1° van artikel 31 uit het ontwerp weg te laten (alook de verwijzing in het huidige tweede lid van de aanhef) en een nieuw artikel in te voegen dat artikel 25, 3°, van de ordonnantie van 7 november 2002 in werking stelt.

12. Artikel 31 van het ontwerp strekt niet tot de opheffing van het ministerieel besluit van 23 januari 1976 ‘houdende vaststelling van de maximum kostprijs voor het subsidiëren van de bouw, de aanpassing en de uitrusting van tehuizen voor kort verblijf van mentaal of fysisch gehandicapten’. Nochtans overlapt de in dat ministerieel besluit vervatte regeling in belangrijke mate met de ontworpen regeling. De gemachtigde beaamde dat dit besluit werd vergeten en dat het moet worden toegevoegd aan artikel 31 van het ontwerp (en dat ernaar moet worden verwezen in de aanhef).

*

1. En application de l'article 84, § 3, alinéa 1er, des lois sur le Conseil d'État, coordonnées le 12 janvier 1973, la section de législation a fait porter son examen essentiellement sur la compétence de l'auteur de l'acte, le fondement juridique et l'accomplissement des formalités prescrites.

*

PORTÉE DU PROJET

2. Le projet d'arrêté du Collège réuni de la Commission communautaire commune soumis pour avis a pour objet de pourvoir à l'exécution de l'ordonnance 'relative au financement de l'infrastructure de divers types d'institutions relevant de la politique de l'Aide aux personnes et de la Santé' (ci-après : l'ordonnance) ¹.

Le chapitre 1er du projet comporte une définition de l'ordonnance.

Le chapitre 2 et l'annexe 1 (lire : l'annexe) concernent les règles de calcul des subventions pour les coûts d'infrastructure de divers types d'institutions relevant de la politique de l'aide aux personnes et de la santé.

Le chapitre 3 détaille la procédure relative à l'organisation d'appels à projet.

Le chapitre 4 règle la procédure d'introduction et de traitement des dossiers de projet, des dossiers de passation, des pièces relatives à l'exécution des travaux ou fournitures et des dossiers de décompte final.

Le chapitre 5 règle la procédure d'introduction et de traitement des dossiers d'acquisition et de décompte relatifs à l'acquisition en vue de l'octroi d'une subvention d'acquisition.

Le chapitre 6 règle la liquidation de la subvention.

Le chapitre 7 règle les conditions de l'emprunt ainsi que la demande et l'octroi de la garantie.

Le chapitre 8 énonce les conditions à respecter après l'octroi d'une subvention ainsi que les sanctions en cas de non-respect de celles-ci.

Le chapitre 9 a pour objet d'abroger divers arrêtés relatifs à des subventions pour la construction d'institutions relevant de la politique de l'aide aux personnes et de la santé auxquels se substitue l'arrêté envisagé.

¹ Cette ordonnance a été adoptée par l'assemblée réunie de la Commission communautaire commune du 9 février 2024 (*Doc. parl.*, Ass. réun. Comm. comm. comm., 2023-2024, n° B-179) mais n'a pas encore été publiée au Moniteur belge.

FONDEMENT JURIDIQUE

3. Le délégué a transmis le tableau des fondements juridiques qui suit pour les différentes dispositions du projet :

Onderwerp	Ontwerp van besluit van het Verenigd College van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie betreffende de financiering van de infrastructuur van diverse types instellingen behorend tot het beleid inzake bijstand aan personen en gezondheid	Ordonnantie van betreffende de financiering van de infrastructuur van diverse types instellingen behorend tot het beleid inzake Bijstand aan personen en Gezondheid
Definitie	Art. 1	n.v.t.
Kosten in aanmerking voor subsidiëring	Art. 2	Art. 8
Niet-subsidieerbare kosten	Art. 3	
Maximumkost	Art. 4	Art. 9
Reële infrastructuurkosten	Art. 5	Art. 11, § 3
Projectoproep	Art. 6	Art. 13, § 2
Ontwerpdossier	Art. 7	Art. 15, § 2, 1°
Ontwerpdossier verlenging	Art. 8	Art. 15, § 2, 2°
Gunningsdossier	Art. 9	Art. 16, § 2
Bevel aanvang werken	Art. 10	Art. 17
Indienen vorderingsstaten	Art. 11	
Wijzigingen	Art. 12	
Controle ter plaatse	Art. 13	
Eindafrekening	Art. 14	Art. 18, § 2, 1°
Eindafrekening verlenging	Art. 15	Art. 18, § 2, 2°
Aankoopdossier	Art. 16	Art. 19, § 2, 1°
Aankoopdossier verlenging	Art. 17	Art. 19, § 2, 2°
Afrekeningsdossier aankoop	Art. 18	Art. 20, § 2, 1°
Afrekeningsdossier verlenging	Art. 19	Art. 20, § 2, 2°
Vereffening < €300.000 bouw	Art. 20	Art. 21, § 2
Vereffening < €300.000 aankoop	Art. 21	
Vereffening > €300.000	Art. 22	
Vereffening > €300.000 afwijking	Art. 23	
Voorwaarden lening	Art. 24	Art. 7
Aanvraag principeakkoord	Art. 25	Art. 22
Aanvraag toekenning	Art. 26	Art. 23, § 2
Verplichtingen aanvrager	Art. 27	Art. 24
Verplichtingen financiële instelling	Art. 28	
Uitbating binnen 8 jaar	Art. 29	Art. 25, § 2
Na te leven bepalingen	Art. 30	
Opheffingsbepalingen	Art. 31	n.v.t.
Uitvoeringsbepaling	Art. 32	n.v.t.
Maximumkost	Bijlage 1	Art. 9

On peut se rallier à cette analyse, sous réserve des observations formulées ci-après.

3.1. L'article 30, § 1er, du projet énumère trois obligations que le demandeur doit continuer à remplir après les travaux ou l'acquisition subventionnés. Or, l'article 25, § 1er, de l'ordonnance mentionne cinq obligations, ce qui laisse supposer – à tort – que les deux obligations qui ne sont pas énumérées ne s'appliqueraient pas. En outre, seuls les points 1° et 3° de l'article 30, § 1er, du projet peuvent être vus comme une précision des points 1° et 2° de l'article 25, § 1er, de l'ordonnance, l'article 25, § 2, de l'ordonnance habilitant le Collège réuni à apporter ces précisions.

L'article 30, § 1er, 1° et 3°, du projet doit donc être reformulé comme précisant les points 1° et 2°, précités, de l'article 25, § 1er, de l'ordonnance, tandis qu'on omettra l'article 30, § 1er, 2°, du projet. En outre, l'article 30, §§ 2 et 3, du projet fera chaque fois référence aux « dispositions de l'article 25, § 1er, de l'ordonnance et du paragraphe 1er » plutôt qu'aux « dispositions visées au § 1er » et aux « dispositions reprises au § 1er ».

3.2. L'abrogation des arrêtés dont il est fait mention à l'article 31, 2°, 3°, 5° et 6°, du projet² peut se fonder sur le pouvoir général d'exécution que le Collège réuni tire de l'article 20 de la loi spéciale du 8 août 1980 'de réformes institutionnelles', combiné avec l'article 69, alinéa 2, de la loi spéciale du 12 janvier 1989 'relatives aux Institutions bruxelloises', lu en combinaison avec l'ordonnance.

Tel est également le cas pour l'abrogation par l'article 31, 4°, du projet de l'arrêté du Collège réuni de la Commission communautaire commune du 7 mai 2009 'déterminant les règles relatives aux différentes formes d'intervention financière de la Commission communautaire commune dans la construction, l'extension, la transformation ou l'équipement des bâtiments affectés à l'exercice des activités des établissements visés par l'ordonnance du 24 avril 2008 relative aux établissements d'accueil ou d'hébergement pour personnes âgées', les dispositions procurant le fondement juridique à cet arrêté ayant été abrogées par l'article 26 de l'ordonnance.

3.3. Ainsi qu'il est exposé dans l'observation formulée au point 11, on omettra l'article 31, 1°, du projet. Le fondement juridique de la disposition de mise en vigueur proposée dans cette observation est procuré par l'article 25 de l'ordonnance du 7 novembre 2002 'relative aux centres et services de l'aide aux personnes'.

FORMALITÉS

4. Dans l'avis 74.563/3 du 14 novembre 2023 sur un avant-projet devenu l'ordonnance, le Conseil d'État a exposé que l'octroi de subventions et d'une garantie à certains établissements dans des matières personnalisables (comme les activités de milieux d'accueil pour enfants, les établissements pour aînés et les établissements de soins) pouvait être considéré comme une aide d'État au sens de l'article 107 du Traité 'sur le fonctionnement de l'Union européenne' et qu'il entre en principe dans le champ d'application de l'obligation de notification à la Commission

² Il en va de même pour l'arrêté auquel il est fait référence dans l'observation 12 et qu'il conviendra d'ajouter à l'article 31 du projet.

européenne visée à l'article 108, paragraphe 3, de ce même traité et que ce principe s'applique également aux règles de procédure octroyant les subventions. Toutefois, dans la mesure où tel est le cas, il pourrait éventuellement être fait application de la décision 2012/21/UE de la Commission du 20 décembre 2011 'relative à l'application de l'article 106, paragraphe 2, du traité sur le fonctionnement de l'Union européenne aux aides d'État sous forme de compensations de service public octroyées à certaines entreprises chargées de la gestion de services d'intérêt économique général' (ci-après : la décision d'exemption sur les SIEG). Cela suppose toutefois que les subventions soient effectivement octroyées en compensation d'un service déterminé d'intérêt économique général et qu'il soit satisfait aux conditions en la matière inscrites dans la décision d'exemption sur les SIEG, notamment en ce qui concerne le montant de la compensation (article 5) et le rapport bisannuel à la Commission européenne (article 9). À la question de savoir si ce point a été pris en compte lors de la rédaction du projet, le délégué a répondu comme suit :

« Er zijn meerdere beperkingen met betrekking tot de omvang van de compensatie.

Zo zullen de ministers bij de projectoproep onder meer het totale beschikbare budget vastleggen, alsook de toelatingsvoorwaarden en de selectiecriteria. Via deze toelatingsvoorwaarden en selectiecriteria worden enkel de beste projecten geselecteerd die passen binnen het beoogde beleid van de regering, alsook de projecten die effectief een subsidie nodig hebben om hun project te kunnen realiseren.

Daarnaast wordt voor sommige types instellingen een subsidiepercentage van 60% toegepast. Dit is het geval indien de instelling een groot deel van het project zelf kan financieren door bijvoorbeeld de inbreng van de gebruikers of bewoners.

Per project wordt in functie van de oppervlakte of de capaciteit ook een maximumkost berekend op basis van maximale kostprijzen per vierkante meter of per plaats (zie bijlage 1 van het ontwerpbesluit). Zo wordt niet meer subsidie toegekend dan nodig.

Wat de tweejaarlijkse rapportering betreft werd niets vastgelegd in de regelgeving, vermits het gaat om een administratieve, organisatorische kwestie. Om de twee jaar stuurt de Europese Commissie de nodige documenten op die ingevuld worden door de administratie voor alle DAEB-financiering ».

Compte tenu de ces explications du délégué et aussi de l'article 10 de l'ordonnance prévoyant la réduction du montant de la subvention à concurrence de la part de l'investissement destinée à une activité étrangère, le régime en projet semble satisfaire aux conditions de la décision d'exemption sur les SIEG et ne doit, de ce fait, pas être notifié à la Commission européenne.

EXAMEN DU TEXTE

Préambule

5. Compte tenu de l'observation formulée au point 3.2, il y a lieu de faire précéder le premier alinéa du préambule d'une référence à l'article 20 de la loi spéciale du 8 août 1980 ainsi qu'à l'article 69, alinéa 2, de la loi spéciale du 12 janvier 1989.

En outre, comme il ressort de l'observation 3.3, on insérera une référence à l'article 25 de l'ordonnance du 7 novembre 2002.

6. Dans l'actuel premier alinéa du préambule, il faut encore mentionner la date de l'ordonnance ainsi que les dispositions de cette dernière procurant spécifiquement le fondement juridique au projet, telles qu'elles figurent dans le tableau des fondements juridiques de l'observation 3.

7. On réexaminera la mention, dans le préambule, de l'historique des arrêtés abrogés par l'article 31 du projet, dès lors qu'elle est incomplète ou manquante pour certains arrêtés.

Article 4 et annexe 1

8. Le projet ne comportant qu'une seule annexe, il n'y pas lieu de la numéroter. À l'article 4 du projet et dans l'intitulé de l'annexe 1, on écrira donc respectivement « l'annexe » et « Annexe ».

Article 9

9. Le délégué a convenu que l'article 9, § 1er, 7°, du projet doit viser l'article 16, § 1er, alinéa 2, de l'ordonnance et non l'article 16, § 2, alinéa 2, de celle-ci.

Articles 29 et 30

10. Aux termes de l'article 29 du projet, si le bâtiment n'est pas exploité aux fins pour lesquelles la subvention a été accordée dans un délai de huit ans à compter de la date d'inscription du projet au calendrier des investissements par le Collège réuni, les ministres peuvent décider de récupérer l'intégralité de la subvention déjà accordée.

L'article 30 du projet prévoit quant à lui que l'affectation et l'utilisation du bâtiment ne peuvent être modifiées, sauf si le bâtiment reste affecté à une activité d'utilité publique et moyennant une approbation préalable des ministres. Pour les changements d'affectation et les aliénations, cette interdiction s'applique, en ce qui concerne la subvention de construction, pendant une période de vingt ans. Pour la subvention d'acquisition, la même période s'applique à l'établissement des droits réels sur le bien pour lequel une subvention a été octroyée.

Les deux dispositions en projet ne s'accordent pas. L'article 29 du projet dispose que la subvention ne peut être récupérée que pendant une période de huit ans suivant la date d'inscription du projet au calendrier des investissements si le bâtiment n'est pas exploité aux fins pour lesquelles la subvention a été accordée. L'article 30 permet toutefois de sanctionner un changement d'affectation et une aliénation pendant une période plus longue. À ce sujet, le délégué a donné l'explication suivante :

« Artikel 29 is bedoeld om een maximale termijn in te stellen tussen de opname in de investeringskalender en de ingebruikname (met inbegrip van het bekomen van een erkenning/werkingsvergunning/overeenkomst). Indien er nooit een ingebruikname is geweest of niet binnen de maximale termijn van 8 jaar, dan wordt de reeds toegekende subsidie sowieso volledig teruggevorderd. Het is om te vermijden dat bepaalde projecten

na de goedkeuring van een gunningsdossier of aankoopdossier blijven aanslepen en nooit gerealiseerd worden, terwijl al een stuk van de subsidie werd vereffend.

Artikel 30 is bedoeld om voorwaarden op te leggen vanaf de ingebruikname. Als er al sprake is van heel wat jaren ingebruikname, dan zal er ook verhoudingsgewijs minder subsidie teruggevorderd worden dan wanneer nog maar enkele jaren uitbating was.

Indien nodig kunnen we dit onderscheid op vlak van chronologie expliciteren in het ontwerpbesluit voor wat betreft artikel 29 en 30 ».

Il est en effet opportun de clarifier le champ d'application des articles 29 et 30 du projet.

Article 31

11. L'abrogation de l'arrêté royal du 4 juin 1969 'relatif à l'intervention de l'État en matière de subvention aux administrations subordonnées, aux établissements d'utilité publique et aux associations sans but lucratif, pour la construction de homes pour handicapés adultes isolés, pour l'aménagement dans ce but d'établissements existants ainsi que pour leur équipement et leur mobilier d'installation' est déjà prévue par l'article 25, 3°, de l'ordonnance du 7 novembre 2002, mais à une date que doit encore fixer le Collège réuni. Il serait donc plus cohérent d'omettre le point 1° de l'article 31 du projet (ainsi que la référence qui y est faite dans l'actuel deuxième alinéa du préambule) et d'insérer un nouvel article qui mettrait en vigueur l'article 25, 3°, de l'ordonnance du 7 novembre 2002.

12. L'article 31 du projet n'a pas pour objet d'abroger l'arrêté ministériel du 23 janvier 1976 'portant fixation du coût maximum pour le calcul des subsides à la construction, l'aménagement et de l'équipement de homes de court séjour pour handicapés mentaux ou physiques'. Pourtant, le régime inscrit dans cet arrêté ministériel fait en grande partie double emploi avec le régime en projet. Le délégué a convenu que cet arrêté a été oublié et qu'il y a lieu de l'ajouter à l'article 31 du projet (et d'y faire référence dans le préambule).

DE GRIFFIER - LE GREFFIER

DE VOORZITTER - LE PRÉSIDENT

Annemie GOOSSENS

Jeroen VAN NIEUWENHOVE